

www.vg.no

kultur / kunst

& trend

«SAVANNAH DØD»: Denne tegningen til Sverre Bjertnæs og Bjarne Melgaard har påskriften «Savannah Dead».

«SKYLD-FØLELSE»: «Guilt» er en av flere påskrifter på denne tegningen av Savannah.

Samarbeid fra helvete

Samarbeidet mellom Sverre Bjertnæs og Bjarne Melgaard

bringer tegne- og installasjonskunsten opp på et nytt nivå.

Det er ingen tilfeldighet at Egon Schiele (1890–1918) er en gjennomgangsfigur i de to galleriutstillingene Sverre Bjertnæs (1976) og Bjarne Melgaard (1967) åpner i kveld. Den østerrikske kunstneren var en av de første som brakte rå og utslørt seksualitet inn i billedkunsten. I linjen fra Schiele er det heller ingen tilfeldighet at den andre gjennomgangsfiguren i utstillingene er den avdøde pornostjernen Savannah. Ifølge Wikipedia begikk hun selvmord i 1994, 23 år gammel.

Dermed har vi en (veldig) grov skisse av innholdet i utstillingene. De som har vært borti Melgaards kunst tidligere vil ikke bli overrasket over det utagerende, seksuelle innholdet. Heller ikke av referansene til narkotikabruk.

Lars Elton

Derimot er det nytt at sterke politiske utsagn danner et bakteppe, selv om de ikke reflekteres i tegningene. Nytt er også samarbeidet mellom de to kunstnere. Melgaard var Bjertnæs' gallerist ved debututstillingen i 2000, men da Bjertnæs flyttet til New York i fjor og de begynte å tegne på hverandres tegninger oppsto en helt spesiell kjemi. De ulike tegnestilene kler hverandre, og i møtet med Sverre Bjertnæs' forfinede strek får Melgaards grove og røffe strek en ny kvalitet.

Det er flere ting som skjer: De to kunstnernes uttrykk møtes i en syntese der de ulike stilene går opp i en ny enhet. Samtidig skapes den verden vi kjenner på nytt.

For med de mer forsonlige trekkene Bjertnæs bringer inn blir det lettere å se på og reflektere over de temaene Melgaard fordyper seg i. Pornoindustriens forbruk av mennesker, dop og selvmord som en fluktmekanisme fra en krevende verden – alt dette er deler av virkeligheten de fleste ikke ønsker å forholde seg til.

Dragnet mot det mørke er noe alle mennesker kan komme til å kjenne på. Enkelte setter ut på sellden, noen få ender med å gå planken. Slik sett har disse utstillingene en misjon, uansett hvor frastøtende enkelte vil måtte oppleve det.

Pornostjernens

Av BØRRE HAUGSTAD og TROND SOLBERG (foto)

Tragedien til den kjente amerikanske pornostjernen Savannah står sentralt, både i den nye boken og de to utstillingene Bjarne Melgaard og Sverre Bjertnæs åpner sammen i Oslo denne helgen.

De to Oslo-galleriene K og Rod Bianco viser 250 nye tegninger de har laget sammen. Og mange av tegningene dreier seg om Savannahs problematiske liv og selvmordet da hun var 23 år gammel.

I boken har de to valgt ikke å bruke plass til de tradisjonelle kunsthistoriske analyser, men en historie deres felles venninne, Alissa Bennett, har skrevet om pornostjennens liv.

– Det er brukt mange bilder av pornostjernen Savannah på jobb i boken, samt alle tegningene. Er hun den sentrale figuren i utstillingene?

– Både Savannah og Alissa, dessuten er det mange tegninger også av dadaistpoeten Jacques Rigaut, som skrev dikt om selvmord i ti år, før han tok sitt liv, sier Sverre Bjertnæs (35).

– Så selvmord er et sentralt tema for dere?

– Det er opp til hver enkelt å tolke, men det viktigste her er samspillet mellom oss, sier han.

– Mange temaer

– Det er mange temaer oppå hverandre her, men vi driver ikke med en type kunst med en uttalt mening, snarere tvert imot, sier han.

Mange av tegningene inneholder setninger og små tekster, der blant annet det går igjen at «kunst kan ikke forandre noen ting».

– En kilevink til den unge, politiserte kunstscenen i New York nå?

– Ja, det kan du si, men her er det spark både til venstre

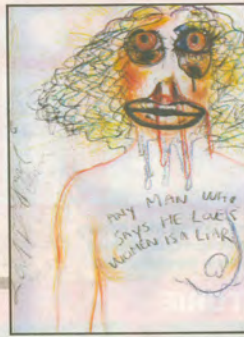
PORNO-SAVANNAH: Den kjente, usedvanlig vakre amerikanske pornostjernen Savannah, som hadde forhold til kvinner og menn, dopet seg og til slutt satte en pistol mot hodet. To utstillinger av Bjarne Melgaard og Sverre Bjertnæs er basert på hennes liv.

Selvmord, død, sex og tegne

SEX: Tegning preget av Bjarne Melgaards toffe, direkte stil.

PROVOKERER: Homo-erotikk.

Tragedie

KUNSTNERNE: Bjarne Melgaard og Sverre Bjertnæs i Galleri K, der de i tillegg til tegninger også har montert en rekke punching-baller til å slå på.

og høyre, sier Bjarne Melgaard (44).

Det har virkelig blitt fart på «den visuelle dialogen» mellom de to. Da New York Times oppsummerte 2011, trakk avisen frem deres tegninger fra utstillingen i det sentrale New York-galleriet Maccarone som et av årets høydepunkter. «Eksepsjonelt gode», mente avisens kritiker Roberta Smith om duoen sine tegninger.

– Hva betyr en slik omtale?

– Det betyr at jeg får tilgang til en annen del av kunstlivet. I september skal jeg stille ut i fem etasjer i det viktige New York-galleriet Luxembourg Dayan. Alt jeg stiller ut der er basert på romanen jeg gir ut på Aschehoug.

Taus om handlingen

Hva boken handler om kan jeg ikke si, men det er ikke en normal fortelling, sier Melgaard.

– Den utstillingen skal kurateres av Alison Gingeras, en av kuratorene til François Pinault, en av verdens største kunstsamlere, sier han. På trykket fra samlerne øker også, når store aviser som New York Times tar frem godordene.

Bjertnæs skal stille ut i New York-galleriet White Columns

neste år, og Stenersenmuseet til høsten.

Vi står sammen med de to kunstnerne i Galleri K, der et bord med punchingballer er montert. Slår du til en av ballene, kommer deres nye nettside deepinsidesavannah.com opp. Der ligger mange av tegningene fra de to utstillingene, pluss filmer og annen info.

På veggene er snart alle tegninger på plass til helgens åpning.

– Melgaard, du har jo utviklet noen meget sterke og karakteristiske figurer. Er du ikke redd for at de overskygger de delene av tegningene som Sverre Bjertnæs utfører?

– Nei, jeg synes tegningene har like mye preg av ham, sier Melgaard og peker rundt i galleriet.

– Er du ikke redd for at Mel-

gaards sterke figurer skal ta rotta på dine bidrag?

– Bjarne har en veldig gjenkjennelig stil, mens jeg i større grad har undertrykt en gjenkjennelig håndskrift. Samtidig har Bjarne en enorm posisjon i både Norge og utlandet som gjør det umulig å gå likt inn i et slikt prosjekt, men det bekymrer meg ikke, fordi utfordringen for meg i samarbeidet har vært å forsøke å åpne andre sider ved meg, enn det jeg har gjort før som ofte er knyttet til mening og logikk og avklarte temaer, sier Bjertnæs.

– Men så fokuset på penis og sex har ikke vært din stil?

– Det er i denne utstillingen like mye meg, sier Sverre Bjertnæs.

E-post: borre@vg.no

Melgaard blir OL-kunstner

Bjarne Melgaard reiser til London med et eget kunstprosjekt, som del av Olympiske Leker i London til sommeren.

– Jeg skal ta opp kunsthistoriske temaer i en slags læresituasjon sammen med schizofrene, for å se både hva de kan lære meg og jeg dem. Det kan minne litt om de fore-

lesningene jeg hadde under Venezia-biennalen i fjor, sier Bjarne Melgaard.

I løpet av året skal Melgaard i oktober stille ut på ICA (Institute of Contemporary Art) i London. Bjarne skal også være kurator for en utstilling på New York-galleriet Ramiken Crucible.

Dagens lille høydepunkt

Nå er det love å kose seg!

Sjoko-sjokk

2 FOR KR 15,-

www.mix.no | facebook.com/mixkiosk

Send MIX til 2229 og motta gode tilbud direkte til din mobil

glede i nye utstillinger